

АНАЛІЗ СТВОРЕННЯ ЛІСОВИХ КУЛЬТУР В УМОВАХ ЛІВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ

П'яних І.С., гр. 205-23М-01

Майорова Т.І., гр. 205-24М-01

Науковий керівник – завідувачка кафедри лісових культур, меліорацій та садово – паркового господарства, канд. с.-г. наук, доц. **Ю.М. Біла**
Державний біотехнологічний університет

Вихід лісового сектору економіки з кризового стану стає неможливим без розробки державних програм розвитку галузі, що спрямовані на підвищення рівня використання лісових ресурсів, розширене їх відтворення, забезпечення народного господарства ресурсами лісу.

На основі програм розвитку галузі оцінюється результативність виконання лісогосподарських заходів, встановлюється відповідність взаємоузгодження галузевих проблем із загальними напрямками соціально-економічного розвитку, визначається рівень ресурсного і фінансового забезпечення.

На сьогоднішній день проблемами оцінки ефективності відтворення лісів займаються лише окремі економісти-лісоводи, серед яких найбільш відомими є Ю.Ю. Туниця та Я.В. Коваль. Їх дослідження носять вибірковий характер і часткову спрямованість, оскільки невивченими залишаються питання вибору оптимального критерію оцінки ефективності лісокультурних заходів та регіонального підходу до здійснення відповідних програм з ефективного лісовідтворення.

На думку ряду економістів лісове господарство необхідно розглядати як комплекс використання і відтворення лісових ресурсів, який необхідно всебічно і різносторонньо вивчати і досліджувати.

На сьогоднішній день низькоефективна організація ведення лісокультурного виробництва призводить до зростання необґрунтованих витрат, відсутності інвестицій та, зрештою, до втрати перспектив розвитку лісового господарства. Невивченість напрямів оптимального лісовідтворення і є актуальною проблемою для наукових досліджень, оскільки відсутні ефективні практичні рекомендації щодо вибору критерію оцінки ефективності лісокультурних заходів.

Відтворення лісових насаджень, як відомо, здійснюється в системі лісового господарства, в якому використання засобів інтенсифікації лісовирощування є необхідною умовою для підвищення продуктивності деревостанів. Тому економіко-екологічна оцінка земель лісогосподарського призначення дозволяє встановити оптимальну структуру насаджень у конкретних природно-економічних умовах, що особливо важливо при розробці проектів внутрішньогосподарського лісовпорядкування, при якому вирішуються питання господарського

розміщення лісових насаджень в просторово-часовому плані.

Невід'ємною складовою оцінки лісогосподарських заходів і прийняття науково обґрунтованих рішень в різних виробничих структурах галузі є поняття “ефективність”. На основі оцінки ефективності у лісовому господарстві аналізується результативність виконання лісогосподарських заходів, їх достовірність, рівень фінансового забезпечення, відповідність фінансових ресурсів соціально-економічним і екологічним вимогам. Окрім того, оцінюються перед планові розробки, спрямовані на розширення лісоресурсного потенціалу, поліпшення якості лісів, їх територіального розміщення, забезпечення галузей економіки різними продуктами і корисностями лісу, а також виявляються недоліки в плануванні лісогосподарських заходів, розробляються шляхи їх усунення, що є важливою підставою для поліпшення якості цільового програмного проектування як основи екологічно збалансованого (сталого) розвитку галузі.

При оцінці ефективності лісогосподарських заходів у сфері лісового господарства їх методологічними передумовами є такі:

- обґрунтування доцільності розробки лісогосподарських заходів з питань розвитку лісоресурсного потенціалу та окремих компонентів лісу, виробничих процесів лісогосподарського спрямування, використання лісових ресурсів, їх відтворення і охорона;

- розробка і теоретичне визначення критеріїв оцінки лісогосподарських заходів та можливих форм їх виміру кількісними і вартісними показниками як щодо лісопромислової сфери, так і використання лісу в статусі екологічного і соціального фактору;

- встановлення відповідності галузевих лісогосподарських заходів і загальних міжгалузевих напрямів природно-ресурсного і соціально-економічного розвитку регіону;

- визначення рівня лісоресурсного і фінансового забезпечення програмних завдань з питань використання лісових ресурсів та внесення їх відповідного корегування;

- удосконалення механізму контролю і економічної відповідальності за реалізацію лісогосподарських заходів.

В умовах реформування економіки оцінка ефективності різноманітних заходів з проблем лісокультурного виробництва сприятиме залученню лісових ресурсів в ринкові відносини, раціональному використанню коштів, що виділяються для реалізації лісогосподарських завдань, визначенню розмірів втрат, що завдаються лісам і лісовому комплексу в результаті їх невиконання.

Актуальність питання створення лісових культур в Україні зростає в умовах глобальних екологічних викликів, таких як зміна клімату, забруднення навколишнього середовища та зниження біорізноманіття.